

V Ljubljani

in po pošti:

za leto . . . K 34—
za pol leta . . . 42—
za tri leta . . . 21—
za mesec . . . 7—

Pri izmenitvah:

za leto naprej K 95—
za pol leta . . . 50—
za tri leta . . . 26—
za mesec . . . 7—

Jugoslavija

Na pisane narobe brez
poljudne denarja se ne
moremo oslari.

Narodniki naj pošljajo
narodno
za nakazni.

Oglas se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 tdn., za večkrat popust.

Dredništvo je na Blaznem trgu št. 19. Telefon
št. 204. — Upravištvo je na Marijskem trgu
št. 8. — Telefon št. 14.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Varnost glede inzeratov 1. dr. se naj pri-
loži na odgovor dopisnice ali snemka. — Dupli-
naj se izključajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Uradno poročilo o vesti plebiscita v Mariboru.

Ldu. Ljubljana, 1. septembra.
Od 25. avgusta naprej so Italijani oč-
vidno v zvezi z Nemci razširili po vsem
svetu vest, da je za Maribor sklenjen
plebiscit. Kdor je čital dotične vesti,
datirane iz Lugana, Ženeve, Berlina
ali Dunaja, mogel bi razvideti, da je
siv izmišljena. Eni so pisali, da je
Tiltoni predlagal plebiscit v celotni
okrajni glavarstvu Maribor, drugi
da je Tardieu stavljal protipredlog, naj
se plebiscit vrši samo v sodnem okraju
mariborskem, kar da so podpirali tudi
Amerikanci in je bilo baje sprejeto.
Te vesti smo v Ljubljani imeli že 27.
avgusta. „Le Temps“ od 29. piše, da
je 28. bilo rešiti glede mirovni po-
govor z Avstrijo še sledeče točke: pri-
stanišča, plova v rekah, železnice,
delavsko varstvo, zračna plova. Razen
tega tudi vprašanja plebiscita na Šta-
jerskem. V tem pogledu ta nam nikakor
ne prijazni, a običajni dobro informi-
rani list piše: Prvotna pogodba uvideva
plebiscit v celovškem okrožju. Nato so
Avstriji predlagali, naj se plebiscit
izvrši, tudi v okrajih Maribor in Rad-
gona. Večina zavezniških asociiranih
sil se zdi, da se protivi temu razšir-
janju plebiscita. Nam prijazni „Journal
des Debats“ pa piše 30. avgusta
„Italijani — pristajajo plebiscitu, ita-
ljanski časopisi poročajo iz Pariza, da
je Tiltoni v najvišjem svetu z ozirom
na avstrijske ugovore glede mesta
Maribor predlagal, naj bi se ta spor
poravnal potom plebiscita. Poleg dru-
gih razlogov italijanska delegacija svoj
predlog utemeljuje z ugotovitvijo, ka-
tera, ker prihaja iz njenih ust, mora
povzročiti prijetno presenečenje. Ita-
ljanska delegacija namreč pravi,
da aranžma potom plebiscita je to-
liko bolj priporočljiv, ker je to
najprimernejša (liberal) rešitev teri-
torijalnih vprašanj. Ako je v tem
iskreno priznanje od strani ita-
ljanske delegacije, potem smo upra-
vičeni upati, da bode Italija vpo-
trebila to pravično sredstvo tudi
glede lastnih spornih vprašanj. Ni-
kjer bi ne bil tako na mestu, kakor

v jadranskem vprašanju, ki obtežuje
konferenco že meseci in ki zavira
sporazumi in iskreno prijateljstvo
med vsemi zavezniki. Gotovo se
gospod Tiltoni spominja, da več kakor
800 000 jugoslovancev z vztrajnostjo
zahteva, da naj se jim vendar kočno
da prilika, da izrazijo potom pravič-
nega sredstva, kakršno je plebiscit,
kateri državi se hočejo pridružiti in
tudi da je jugoslovanska delegacija že
zdavnaj stavlja tak predlog.“ Ta čla-
nek zadosti dokazuje, da do 30. avg.
ni bil izvršen nam neprijazni sklep o
mariborskem vprašanju.

Ldu. Dunaj, 30. avg. (ČTU.)
„Neue Freie Presse“ javlja iz St. Ger-
maina: Kakor je izvedel naš dopisnik,
se je sklenil glede južno-štajerskega
kompromisa. Način ljudskega glasovanja,
kakor ga je predlagal Tardieu in oni
zastopniki velesil v vrhovnem svetu,
ki so jugoslovanom naklonjeni, je bil
za Nemško Avstrijo tako neugoden,
da so se Tiltoni in oni člani vrhov-
nega sveta, ki žele Nemški Avstriji
koristiti, da ne bi bilo vse izgubljeno,
odločili rešiti vsaj Radgono in levi
breg Mure za Nemško Avstrijo. Ljud-
sko glasovanje bi tedaj popolnoma
odpadlo.

Opomba ljubljanskega dopisnega
urada: Kakor se vidi iz nekaterih gla-
sov zadnjih dni, ki so govorili o ne-
kem tozadevnem sklepu vrhovnega
sveta v Parizu glede plebiscita za
Maribor so se zopet enkrat izjavile
pobožne želje Italijanov in njih „ve-
likodušne obzirnosti“ napram Nemcem.
Svoj umik bi sedaj radi pokrili s
„rešitvijo vsaj Radgone in levega brega
Mure za Nemško Avstrijo“.

Pogodba z Nemško Avstrijo.

Ldu. St. Germain, 31. avgusta.
(Dun. Ku.) »Matin« piše: Komisija za
obnovo in odškodnino bo morala strogo
nadzorovati Nemčijo, da ta ne bo pri-
krajšala zavezniškov. Glede Nemške
Avstrije bo pa skozi več let imela
popolnoma drugačno nalogo. Paziti
bo morala na to, da bo mala repub-

lika imela vse pogoje za obstoj. Naj-
večja težkoča bo obstajala v tem, da
se prepriča, da bi Nemška Avstrija
postala odvisna od kateregakoli
svojih sosedov. Kakor poročajo listi,
so končno vendar sprejeli v mirovno
pogodbo z Nemško Avstrijo klavzulo,
po kateri bo tej državi nemogoče,
združiti se z Nemčijo.

Ldu. St. Germain, 29. avgusta.
(Zakasnelo.) »Temps« doznava o že
sklenjenih oziroma nameranih izpre-
membah v mirovni pogodbi z Nemško
Avstrijo: Okoliščina, da-li so vojna po-
sojila naložena v Nemški Avstriji, ni-
kakor ne bo merodajna za to, ali ima
imejatelj pravico do terjatev napram
nemško-avstrijski vladi. Nobene pra-
vice no bo imel, ako je postal držav-
ljan katere izmed novih nasledstvenih
držav. Nadalje bodo vsi predvojni dol-
govi, ki ne temeljijo na tih, na enak
način razdeljeni na vse nasledstvene
države, kakor je bilo v došedanjem
načrtu določeno le za netitulirane dol-
gove. Vrhovni svet se je pečal tudi z
vprašanjem preskrbe Nemške Avstrije
s premogom. Med Nemško Avstrijo,
Poljsko in Čehoslovaško bodo skle-
njene pogodbe za dobavo premoga
na podlagi predvojnega stanja. Nem-
Avstrija bo morala v zameno dobav-
ljati različno blago.

Napetost med Romunijo in Jugoslavijo.

Pretirane romunske zahteve.

Belgrad, 31. avg. (Izvirno po-
ročilo.) Pretirane romunske zahteve v
vprašanju Banata so privedle tako
daleč, da se je dostej prijateljsko raz-
merje med Romunijo in našo državo
vidno ohladilo. Romuni so začeli na-
stopati popolnoma po laškem receptu.
Čim bolj je bila naša vlada popust-
ljiva, tembolj jim je raste apetit in
tem več so zahtevali. Mirovna kon-
ferenca je določila v Banatu demar-
kacijsko črto, ki je bila potegnjena
globoko v naše ozemlje, Romuni pa
vseeno niso bili zadovoljni. Njih vo-
dilni politiki, da celo ministri so javno

izjavljali, da jih določila mirovne
konference ne brigajo in da so trdno
odločeni, dobiti cel Banat, če ne z
lepa pa z grda. Začeli so ob demar-
kacijski črti zbirati močne vojaške
oddelke, ob enem pa so dirigirali
svoje čete, ki so bile pripravljene za
Budimpešto proti naši severni meji.
Manjši oddelki so že večkrat posku-
šali prekoriniti demarkacijsko črto
tako, da so jih morale naše straže
energično zavrniti. Na odločno inter-
vencijo naše mirovne delegacije se je
naposled vendar zganila mirovna
konferenca in je v precej ostri noči
sporočila romunski vladi, da pod no-
benim pogojem ne popusti od svojih
določb. Vest o tej noči je vzbudila v
belgrajskih krogih občno zadovoljstvo,
ker upajo, da se bo Romunija sedaj
vendar iztrežnila in uvidela, da bi na-
daljevanje njene politike nujno do-
vedlo do novih katastrof. Saj mora
biti tudi Romunom jasno, da jugo-
slavani ne morejo mirno gledati,
kako nam nenasitni sosedi krađejo
najlepše pokrajine. Nota mirovne kon-
ference pa pomeni budo moralno za-
veščenje Italiji, ki je Romunijo v njeni
grabežljivosti tajno in tudi javno na
vso moč podpirala.

Pritisk na Romunijo.

Ldu. Belgrad, 31. avg. Iz Pariza
se javlja od dne 27. t. m.: Sinoči je
Clemenceau naslovil romunski vladi
brzojavko, kjer izjavlja, da mirovna
konferenca ne dopušča nikakršnega
kršenja meja, ki jih je določila med
našo kraljevino in Romunijo v Banatu.

Kruto postopanje romunskih vojni sodišč.

Ldu. Veliki Bečkerek, 31. avg.
Romunska vojna sodišča, zasedenem
delu Banata obsojajo kar kupoma one,
ki so obtoženi razžaljenja romunskega
naroda, razširjenja za Romune ne-
ugodnih vesti, zlasti o kretanju vojske,
izjav proti romunski okupaciji in tako
daje. V Aradu je bilo naenkrat 5 Mad-
žarov obsojenih na 1—12 mesecev
zapora in na denarno globo do 1000
lejev.

VLADIMIR LEVSTIK.

154. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Gospod,« je vzkliknil Mahnè patetično, »tu je
moja desnica! Če ste, kar izvolite biti, ni vaša
krivda; kaj pomeni, da ste slepar? Še malce bi se
vam posrečilo, pa bi bili postali finančni minister.
Boga zahvalite!«

»Izvrstno,« se je zasmel grof, položivši roko
na kljuko. »Humorist ste, gospod Mahnè, tristo hu-
dimanov... Tak zbogom; vse dobro in mnogo
uspeha!«

Ločila sta se s tegobnim občutkom, dasi nista
povedala najgloblje resnice.

»Vse, kar sem mu rekel, je bilo tako
prazno in navadno,« si je očital Mahnè. »Buržuji bi
se ne obnesel pusteje... Zakaj ga nisem objel in
mu rekel: moj brat? Ah, vruga, kako se človek
osuši v tej prekleti politiki!«

»Edini, ki me je spoznal, in mi je vendar stisnil
roko,« je premišljal grof na stopnicah. »Ali sem ga
zahvalil kakor človek človeka? Zakaj to, to je glavno;
ne maščevanje, ne boj, marveč tisto malce ljubezni,
ki jo iščemo vsi...« Tesnobno ga je obhajala zavest,
da mu je namah vseeno, kaj opravi Mahnè. »Vse
je trblo in malodušno, toda solnce sije na nas ne-
vredne ljudi, kakor sije na drevje v njegovi nedol-
žnosti in na kamen, ki ni grešil nad nikomer!« je

vzkliknil, ko je stopil iz ulice ter zagledal pokojno
vedrino neba. »Solnce sije, in kljub nesreči, kljub
mrkli dedščini greha in sovraštva ve vsak izmed
nas, da je ni na svetu važnejše resnice in višjega,
svetlejšega misterija... Solnce sije, življenje utripa;
to je sreča. Življenje ugaša, trepet srca zamira,
pohlep oči se utaplja tja, kjer solnce ni; to je gorje
in bol. Čemu se ne morem odkriti Mariji, da bi mi
ona povedala, kaj je pravo: maščevanje, ki se upira
solncu, ali dan življenja, kateremu je vseeno, kar-
koli se zgodi z nami ničevniki, praški na cesti!«

Misel, da bi povedal bolnici, kaj mu teži srce,
je hodila že zdavnaj ob njegovi strani; toda čim
bolj je čutil, kako bi se olajšal v takem priznanju,
tem manj si je upal misliti nanj. Še zdrava bi se
zgrozila pogleda v brezno izobčenih, o katerem je
težko, da kdaj premišljevala; odkriti ji ga zdaj, bi
pomenilo skruniti nedotekljivost smrti. Kako bi pre-
nesla, če ji razodene on, dobrotnik, tolažnik in edini
prijatelj v poslednji zapuščenosti, kdo je in kaj —
če ji pove, kaj je počel in še počenja, in s kakšnim
denarjem je zagotovil brezskrbnost njenih zadnjih dni?

»Tudi ako bi ne bilo v vsej naši zgodbi nič
podlega in blatnega, je ne bi smel motiti... Ona
plava zdaj vsa v tisti veliki ubranosti, ko se zgrinja
sleherna misel in najmanjši utrip krvi v eno samo,
sveto tožbo po življenju. Kdor bi jo dramil iz te
bolečine, bi pljunil na sakrament.«

Nekdo ga je pozdaval in nagovoril, toda on ga

ni spoznal. Kakor pijan je stopal dalje po že omiljeni
pripeki julijskega solca, ki je odevalo ceste in pro-
čelja hiš v svojo zlato popoldansko svetlobo.

»Pa če bi molčal — saj drugega ne preostaja!
in ne bi snel krinke pred njo ter bi jo pregovoril...
odvedel jo v skrito zatišje na jugu, tja kam pod
egiptovske palme, v deželo čudežnih okrevanj in
nepričakovanih ozdravljenj?« mu je šinilo zdajci v
glavo. »In potem, ko bi bile njene uboge prsi za-
celjene, bi živela kje nepoznana. Služil bi smehljaju
njenih oči, in tako bi odkupil vse: njihove grehe,
in svoje... Ali je še čas, moj Bog? Saj to vendar
ne gre, da solnce sije, tam pa umira bitje, ki je
živelo veselju in luči, navno kakor travica na polju,
brez krivde kakor cvet sredi vrtnih gredic!«

Iz te mehkobe je skočil mahoma v svoj prejšnji
dvom:

»Kaj je pravo, to ali moje sovraštvo? Kdo, kdo
mi pove? Če premislim, da so ljudje, ki žive in
umro, ne da bi se morili s tem notranjim bojem —
otroci sreče, bogastva in vsakateri časti, ki nimajo
koga sovražiti, ker nimajo komu očitati! Njih živ-
ljenje je jasnost, gotovost in mir, naše — blodnja
in dvojba brez oddiha; prokletstvo nanje, ki so od-
jedli naš delež... Kaj ne, kaj ne, prijatelj Pepe
Veselo?«

(Dolgo prišlo.)

Naš zapad.

Pariška konferenca počiva, ali natančneje rečeno, rešuje vprašanja, ki so ne samo kolikor toliko postranska za nas, ampak tudi več ali manj lahka. Najtežji problem, okoli katerega se je sukala svetovna politika v zadnjih desetletjih, Jadranski problem, ki je nekako težišče in obtežila preskušnja političnih zvez evropskega ravnovesja in je instinktivno pognal Italijo v evropsko vojno, ta problem je bil že večkrat načrt, a vedno zopet odložen vsled svoje zamotanosti. Ta problem je naklonil Francozom in Angležem zmaga ob Marni, ker je odpadlo vsled njega ne samo tolikoitalotoliko italijanskih divizij, ki so že pripravljali zanje Nemci barake v Alzaciji, ampak tudi oprostili stotisoče francoskih čet, ki bi bile prikovane na italijanski meji; problem vsebuje nemški „Drang nach Osten“, objemlje celo Jadransko in Sredozemsko morje in gre še dalje proti vzhodu.

In tu je nekaj čudnega. Dočim tvori za vse sile razen Italije ta problem bolj vprašanje svetovnega prestiža, je ves svet poln debat o tem vprašanju. Pri nas pa ne pomeni Jadransko vprašanje kakih ambicij države kot vesile, ampak grabi narod in državo pri korenini življenja, pri nas, se zdi, smo se že udali v usodo in naravnost fatalistično pričakujemo odločitve. Kaj pomeni za obmorsko državo dejstvo, da je odrezana od morja, tega se danes v nenormalnih časih malokdo zaveda — a bo kmalu vsak občutil. Doživimo lahko usodo ribe, ki so jo vrgli na kraški kamen, da tam cepetajoča pričakuje konca.

Nič boljše ni v narodnem oziru. Slovenci smo danes mentaliteta, in če hočemo spraviti v novi državi svojo narodno dušo do veljave in vsega razmaha, mora priti pod državo cel narod ne pa tako, da manjka najboljše del, glava. Martinčku se sicer lahko odbije kak ud — ampak nikakor ne glava, kvečjemu rep. Zato si mora biti slovenski narod na jasnem — če hoče res ostati narod — da ni s koncem mirovne konference rešeno tudi njegovo vprašanje, ampak, da bo rešeno takrat, ko bo združen ves narod.

Tu pa ni pomagano niti s trenutnim navdušenjem niti s črnimi zastavami — kajti da nas konferenca ne bo združila, o tem dvomiti je dovoljeno samo otročjem. Vzemimo si za vzgled Italijane same in pa Srbe. Pa brez deklariranja narodnih pesmi. Cel narod mora imeti zavest, da brez Zapada ni narod in ne bo. Na konferenco je sploh najbolje, da se ne misli, kajti Jadransko vprašanje se vsled svoje kompliciranosti najbrže niti rešilo ne bo — ampak razsekalo nalik gordijskemu vozu. Zato pa mora cel narod prijeti vsa vprašanja od vprašanja stanovanja navadnega železničarja pa do najzamotanejšega političnega. Ampak treba začeti — da ne začnejo drugi. P. P.

Pismo s Koroškega.

Imamo naredbo o sekvestracijah imetja tujih državljanov, nadalje agrarno reformo, ki tudi zahteva sekvestracije veleposestev in poleg tega deluje po Koroškem komisija za ugotovitev škode storjene po Nemcih, ki ima pravico devati pod sekvester imetja onih državljanov, ki so se pregrešili proti slovenskemu narodu in proti jugoslovanski državi.

Pod sekvestrom je bilo imetje grofov Thurnov-Valsasina v Pliberku, Kaplji in Mežiški dolini. To veleposestvo meri skupno 18.183 ha, reci osemnajstisoč hektarov zemlje. To imetje je last samo dveh oseb. Kakor že rečeno, posestvo je bilo pod sekvestrom, pa gosp. Duoglas Thurn, prejšnji avstro-ogrski poslanik v Sofiji in Petrogradu, se je peljal v Ljubljano in je gospodom pri vladi zatrjeval v lepi slovensčini in še lepših „manirah“, da je Jugoslovan, da je v času svoje diplomatske službe v Sofiji in Petrogradu, deloval samo

za zblizanje in korist Slovanov itd. In gospodje pri vladi, ki še vedno vidijo v grofu neko višje bitje, so mu vse lepo verjeli in danes grof Duoglas gospodari na svojem veleposestvu kakor mu je drago in ljubo.

Isto se je zgodilo z drugim Thurnom, grofom Vincencem, ki ima poleg velikanskih gozdov še jeklaro v Guštanju. Toliko časa je hodil in mledoval pri vladi, da so tudi nad njegovim imetjem dvignili sekvester. Trdil je sigurno, da je Čehoslovak, a pri tem je gotovo pozabil povedati na vladi, da je njegova tovarna za jeklo poslala ob času nemških invazij v Mežiško dolino okrog 25 vagonov podelanega jekla v Nemško Avstrijo, med tem ko so jugoslovanski trgovci prej in pozneje zaman čakali na jeklo.

Pred kratkem je prišlo pod sekvester veleposestvo barona Helldorfa v Vobrah, Lipici, Grebinju in Bistrici. Veleposestvo, ki meri ca 7400 ha, obstoji večinoma iz gozdov. Dejano je bilo pod sekvester, ker je, kakor dokazano, baron Helldorf dal okrog 60.000 kron za Volkswehr in ker je vse njegovo uradništvo na kar najbolj nesramen način delovalo proti slovenskemu življu. Temu delovanju se imamo zahvaliti, da je toliko mladih fantov padlo okrog Vober, kjer je organiziral najhujši odpor barona Helldorfa nečak, baron Mirbach. In sedaj se ta baron Mirbach plazi okrog ljubljanske vlade, in na teh potih mu je zvesti spremljevalec neki kapetan, slov. planinskega polka, ki je rodom Čeh.

Ali ni sramotno za armado, da ima v svoji sredi častnika, ki deluje za naše največje sovraže, ki so pobijali jugoslovanske vojake. Ven iz armade s tem častnikom, ali pa naj se ga pošlje v albanske gore, da ne bo mogel več podpirati agitatorjev Nemške Avstrije. Ne redimo si sami gadov na prsih, da nas bodo novembra meseca opičili v srce. Vlada na Bleiweisovi cesti si naj zapomni, ako razveljavi Helldorfov sekvester, da to na ljudsko glasovanje v očinah Vobre, Gelbinj, Ruda, St. Peter ter Djekše gotovo ne bo dobro vplivalo.

Sedaj bodi vlada trda in neizprosna napram zagrizenemu nemškemu baronu, a mehka bodi napram zapeljavanemu, odvisnemu kočarju, ki je moral tako plesati, kakor mu je pisikal nemški baron. Drugače bo prepozno in naši pozni redovi bodo proklinjali našo sedanjo popustljivost.

Sestanek koroškega dijaštva.

Dne 25. in 26. avgusta se je vršil v Šmihelu pri Pliberku sestanek koroških akademikov, bogoslovcev in srednješolcev. Udeležilo se ga je nad 50 dijakov, zastopane so bile tudi dijakinje. Sestanek je vodil g. profesor dr. Rožman. Velikansko je bilo navdušenje, ko se je dne 26. avgusta zjutraj pripeljal general Maister. Dijaštvo mu je vprizarjalo burne ovacije in klicalo živio svojemu kraljeviču Marku. Govorilo in debatiralo se je v nalogah koroškega dijaštva pri plebiscitu, splošno o dijaškem vprašanju, tako da je vsak odhajal z jasnim programom domov na delo!

Sklenila se je sledeča resolucija:

1. Celokupno koroško dijaštvo, zbrano v Šmihelu pri Pliberku navdušeno pozdravlja ujedinjenje troedinega našega naroda, se iskreno zahvaljuje bratom na jugu, da so osvobodili Korotan ter jih zagotavlja, da jim hoče biti porok, da bo vstalo tudi naše najbolj teptano ljudstvo. Ni še umrla v naših srcih Gospasveta!

2. Protestira najostreje, da se sredstvo plebiscita izrablja enostransko in se ne da vsem Slovincem, biva jočim v zasedenem ozemlju prilika, svobodno si voliti svojo državno pripadnost.

3. Pozivlja in vabi vso inteligenco, došlo na Koroško, na skupno delovanje s koroškimi rodoljubi v tem za nas Korošce kritičnem času.

4. Obljublja srečano, da bo z

vsemi svojimi močmi delalo v to, da se poži vi na Koroškem slovenski življ in misel za močno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po izdelanem načrtu bo delovalo posebno zdaj pred plebiscitom in se v to svrhu organizira v klubu koroških akademikov.

5. Se obrača na deželno vlado v Ljubljani ter jo roti, da jim priskoči na pomoč. Prav koroški dijak največ trpijo vsled nepovoljnih gmotnih razmer, ker so bili doslej odvisni od Celovca in tamošnjih podpor; danes ne dobivajo iz Celovca nobenih ustanov več, a tudi ljubljanska vlada nima nobenih za koroške dijake. Da se ne bi izgubljali talenti radi materijelnih težkoč, prosimo vlado, da ustanovi za koroške dijake štipendije.

Jugoslavija.

Priprave za občinske volitve.

Ldu. Belgrad, 31. avg. Ministrstvo za notranje stvari je izdalo občinam nalog, da naj pričnejo s pripravnimi deli za sestavo alfabetskih volilnih listin. Tukajšnji davčni oddelek je dobil nalog, da stavi občinam potrebne podatke na razpolaganje.

Pogajanja za rekonstrukcijo vlade.

Ldu. Belgrad, 31. avgusta. Danes predpoldne so se vršili razgovori med ministri in poslanci demokratske stranke ter načelniki opozicijonalnih strank. Opozicijonalne stranke so označile svoje stališče v načelnih vprašanjih. Govori se, da je najkonservativnejše stališče zastopal dr. Medaković. Popoldne so se pogajanja med radikalci in člani demokratske zajednice nadaljevala. Zdi se, da pogajanja z radikalci ne bodo imela uspeha, ker zahteva demokratska zajednica, da se agrarna reforma reši na znani način, medtem ko se radikalci s svojim stališčem bolj približujejo dr. Medakoviću.

Amerika sklene z Nemčijo separaten mir.

Razpoloženje v Ameriki napram Evropi.

Ldu Amsterdam, 1. septembra. (DunkU) Pressbureau Radio javlja iz Washingtona: Senator Knox je svojem govoru, v katerem je zahteval, da Zedinjene države podpis mirovne pogodbe odklonijo in sklenejo z Nemčijo mir na svojo roko, izvajal med drugim: Mirovna pogodba nalaga Nemčiji tako grozovite kazni, da kršijo vse mednarodne zakone. Smatram za najboljšo, da odpuščimo Nemčiji vso škodo, ki nam je nastala vsled vojne in da skrbimo za to, da dobi Nemčija mesto tega posojil. Zedinjene države morajo vojno končati, kakor so jo bile začele, namreč proste in neodvisne in kot gospodar položaja. Senator Knox se sklicuje na znatne usluge, ki so jih storili ameriški podaniki nemške narodnosti Zedinjenim državam. Sedaj pa so jim bili naloženi taki mirovni pogoji, da jih nemško ljudstvo nikdar ne more izpolniti. Z ozirom na izločenje Rusije od urejenja miru je omenil senator Knox: Ali mislite, da se bo Nemčija, ki trpi pod težo mirovnih pogojev, z otroškimi darili kratkomalo zadovoljila? Ta narod bo prav tako malo opustil kovati načrte, da se zopet povzpne do svoje prejšnje veličine, kakor satan, ki je bil vržen v globočine pekla. Najsi bo Nemčija sprejeta v zvezo narodov, če se ta sploh ustanovi, ali naj ostane izven nje, nemški agenti bodo sodelovali navzlic temu tajno, da javno z bivšimi nemškimi zavezniki, nezadovoljno Japonsko in Rusijo. Ako doseže Nemčija pri tem uspehe, mora Evropa pri tem propasti.

Politični pregled.

p Nov dnevnik. Včeraj je izšla prva številka „Politike“, znanega neodvisnega belgrajskega lista, ki je še pred vojno bil eden izmed najresnejših belgrajskih časopisov.

p Karl zapusti Švico. »Journal« doznava, da ima bivši cesar Karl namen, v najkrajšem času zapustiti Švico. Kam namerava oditi, ni znano.

p Zveza med Nemčijo, Rusijo, slovanskimi državami in Japonsko. Ldu. St. Germain, 31. avg. (DunkU) Listi poročajo iz Washingtona: Bivši državni tajnik Knox je imel v senatu govor, ki je zbudil veliko pozornost. Izvajal je med drugim, da Zedinjene države ne bodo podpisale miru, ki uničuje Nemčijo in ki nosi v sebi kal nove vojne. Prorokoval je, da se bo sčasoma med Nemčijo, Rusijo, slovanskimi državami in Japonsko osnovala zveza, ter opominjal Francijo, naj izkuša stopiti v dobre odnose in v prijateljsko razmerje z Nemčijo ter pozabiti, kar se je zgodilo.

p Pomnoženje italijanskih čet na Reki in Sušaku. Gvidici pripovedujejo, da ni res, da odhajajo Italijani iz Reke in Sušaka, kakor so poročali nekateri listi. Sicer jih je nekaj malega odšlo, pa so zato prišli novi in z obilnim vojnim materijalom.

p Belgrajska „Pravda“ napada pariško časopisje in zlasti »Temps«, češ da so odpravili prešli v tabor ne samo protivnikov, temveč celo sovražnikov Srbije, oziroma Jugoslavije. List piše: »Temps« kot predstavitelj izraza francoskega ministerstva zunanjih poslov je imel pri nas veliko avtoriteto in zato je bilo razočaranje tem večje, ko smo opazili njegovo sovražnost proti nam. »Temps« je oprt za vse klevete, ki jih mečejo na nas iz Rima, Bukarešta in Dunaja. Vsi, vsi so mu dobri zdaj, samo Srbi ne — zdaj, ko so s pomočjo neustrašljivih Rumunov in herojskih Italijanov zmagali in ko so — bitke prenehale.

Imenovanje rednih profesorjev na vseučilišču v Ljubljani.

Za redne profesorje na slovenskem vseučilišču v Ljubljani so imenovani: Na pravni fakulteti: dr. Ivan Žolger, dr. Leonidas Pitamle, doslej vseučiliški profesor v Crnovicah, dr. Bogomil Vošnjak, docent v Zagrebu in dr. Ivan Žmave, knjižničar na praškem vseučilišču. Na modroslovni fakulteti: dr. Jožef Plemelj, vseučiliški profesor v Crnovicah, dr. Rajko Nachtigall, vseučiliški profesor v Gradcu, dr. Fran Ramovš, docent v Gradcu in dr. Ivan Prijatelj, kustoz na dvorni knjižnici na Dunaju. Na tehniški fakulteti: prof. dr. Rihard Zupančič, docent na visoki tehniki na Dunaju, dr. Karel Hinterlechner, geolog na Dunaju, prof. dr. Maks Samec in ing. dr. Milan Vidmar, ki že sedaj predavajo na tehniškem tečaju. Na bogoslovni fakulteti: dr. Ivan Zoro, dr. Aleš Ušeničnik in dr. Franc Ušeničnik, doslej profesorji bogoslovja v Ljubljani.

Dnevne vesti.

dn Čudni reformatorji. Kakor posnamemo iz poročila o ženskih trgovskih tečajih v »Slov. Narodu«, je zborovala neka enketa pri poverjeništvu za uk in bogočastje. Kaki strokovnjaki so morali biti zbrani na tej enketi, pričata najbolj točki 1. in 4. o določbah o sprejemu. Po točki 1. imajo pravico vstopa absolventke 8. razreda ljudske šole brez sprejemnega izpita. Po točki 4. se pa sprejemajo tudi absolventke drugega letnika učiteljskega, a to le tedaj, če napravijo izpit. Ko so dekleta absolvirale ljudsko ali meščansko šolo, so, če napravijo sprejemno skušnjo, sprejeta v 1. letnik učiteljskega, se šolajo dve celi leti dalje, potem imajo manj znanja, kakor so ga imele, ko so dovršile osmi razred. Profesorji učiteljskega se lahko lepo zahvalijo strokovnjakom te enquete, ki je svetu oznanila, da njih dveletno delo napravi gojenke bolj nevedne, kakor so bile tedaj, ko so bile sprejete na učiteljske. Lep poklon. Radovedni smo, kaj porečejo k temu degradiranju učiteljskega, učiteljske organizacije, ker po logiki te slavne enquete morajo potem abiturientke učiteljske približno toliko znati kot absolventke

6. razreda ljudske šole. Če bodo take kapacitete reformirale naše šolstvo, potem nam Bog pomagaj.

dn Draginjske doklade poštinih aspirantov in slug. Z upanja polnim srcem smo pričakovali konec meseca in z njim nakazitev obljubljenih novih draginjskih doklad, saj čakali smo dva meseca brez uspeha — toda tudi to pot zaman. Dobili smo plačilne liste s starimi draginjskimi dokladi. Kaj naj pomeni to? Smo li aspiranti in istotako tudi slugi poštne uprave izvrženci — in ni li bil razglas novih draginjskih doklad tudi omenjen za nas? Če se je nakazalo in tudi že izplačalo vsem drugim nastavljenjem poštne uprave, isto vsem drugim državnim uslužbencem, da celo najmlajšim pisarniškim močem, zakaj pa se ravno nam vedno in vedno stavijo za preke? Li ne izvršujemo mi isto delo kot drugi, nimamo li mi iste predizobrazbe in strokovne skušnje kot oficijanti, ki so srečnejši v posesti novih doklad? Zakaj se ravno nas pita vedno le z obljubami — prav po mačehovski, čemu ni tudi dejstev.

dn Draginjske doklade vpokojencem. Poverjenstvo ministrstva financ nam je sporočilo, da so bile draginjske doklade po naredbi z dne 28. junija 1919 D. R. št. 63515 (Uradni list št. 125 od 1919) raznim kategorijam vpokojencev in vpokojenk nakazane in izplačane deloma že tekom meseca avgusta, deloma bodo nakazane s pokojnino za september vred. Izvzeti so le vpokojenci, ki vprašalnih pol še niso vrnili in pa oni, katerih pojasnila so tako nepopolna, da je treba v smislu navedene naredbe še natančnejših poizvedb.

dn Zemljišča dobrovoljcem. Izšla je naredba vojnega ministrstva, glasila katere se imajo zbrati podatki dobrovoljcev srbske vojske, katerim se imajo podeliti obljubljena zemljišča. Z ozirom na to, da je mnogo dobrovoljcev že odpuščenih iz vojske, naj vpošljejo vsi oni, kateri še niso vpošlali potrebnih podatkov že za časa službovanja v vojski, osebne sezname Brambnemu odseku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, s sledečimi podatki: čin in stan, ime in priimek, od kod je (kraj, okraj), poslednja komanda v stanju katere je bil vpisan, rojstno leto, služba pri kad. u, koliko časa in kje, zna li pisati, s čim se je pečal v civilu, je li borec ali neborec in spremembe v teku službovanja.

dn Odelovljena sta iz učiteljske službe Josip Kolleritsch in Josip Eggler oba v Mariboru.

dn Ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani. Na kolodvoru v Kranju sta dve blagajni za izdajo voznih listkov. 1. septembra pred odhodom vlaka ob pol 12. uri je stalo pred blagajnama precej ljudi; človek misli, da pride hitro na vrsto — bilo je neposredno pred prihodom vlaka — toda želez. uradnik obrne. Pred mano (ime na razpolago) je dobil rožni listek neki kranjski meščan; ko pridem na vrsto in zahtevam istotako listek v Ljubljano, me zavrne službojoči uradnik, češ da ne izdaja voznih listkov in da se jih dobil pri prvi blagajni; takoj za menoj je pa dobil neki vojni superior zopet vozni listek v Ljubljano. Ostali ljudje niso pri g. uradniku ničesar dosegli. — Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani naj se zanima za ime tega uradnika in naj ga pouči, da ne razlikujemo dvoje vrste ljudi, ker plačujemo vsi enako. Občinstvo ni dolžno trpeti šikan, najmanj s strani tega državnega uradnika, ki le nastavljen zavoljo ljudi in ne ljudje zavoljo njega.

dn Izdajanja izvoznice za živila. Ker dohajajo stranke v vedno večjem številu po izvoznice k odseku za prehrano in onemogočajo imenovanemu uradu drugo delo, se občinstvo opozarja, da izdajajo odslej izvoznice za živila le okrajna politična oblastva (kr. glavarstva in mestni magistrati.) Odsek za prehrano ne izdaja neposredno strankam nikakih izvoznice več.

dn Jugoslovanska akad menza v Pragi. prosti prostovoljnih prispevkov za izboljšanje njenega slabega materialnega stanja. Obstoj menze je

onemogočil veliko dijakom študij izven domovine s tem, da je dajala čez 700 dijakom hrano po zelo nizki ceni in 200 dijakom celo zastoj. Ker bi ji v prihodnjem letu lastna sredstva ne zadostovala vršiti teh svojih dolžnosti, apelira tem potom na vse domoljubne sloje, da to akcijo kar najizdatneje podpro. Prispevki naj se pošiljajo na »Prvo hrvatsko štedionico« v Zagrebu, na konto Jugosl. akademične menze v Pragi.

dn Sprejem v poštne in brzojavne službe. Na intervencijo Deželne vlade za Slovenijo prejelo je predsedstvo Deželne vlade od ministrstva poštarske in telegrafske direkcije, da vojnike dobrovoljce v srbski in zavezniških armadah iz vseh krajev naše države sprejemajo v prvi vrsti na izpraznjena mesta v poštarsko, telegrafsko in telefonsko službo, v kolikor se za ta mesta potegujejo ali prosijo in drugače predpisane predpogoje za določeno mesto imajo.

dn Bivši vrhovni vojni zdravstveni predstojnik dr. Tritsch izgnan. Znani dr. Tritsch je ostavil s svojo družino kraljestvo SHS. Dr. Tritsch je hotel to že prej napraviti, pa ni v inozemstvu oikjer dobil stanovanja. Zadnji čas šele se mu je posrečilo, da je lahko zamenjal s prof. med. fakultete dr. Radoničem svoje stanovanje v Zagrebu za njegovo na Dunaju.

dn Nova iznajdba. Dragomir Dj. Vladč, tehnik iz Šabca je izumil mal aparat, s pomočjo katerega si lahko lokomotive in drugi parni stroji prišedajo do 80 odstotkov goriva. Ponudil je svoj izum vladi v Belgradu, da mu ga odkupi.

dn Mednarodni železniški promet. Listi poročajo, da se v Parizu pogajajo že več tednov o ureditvi mednarodnega železniškega prometa. Sklenili so, da direktni vlak Pariz—Simpson—Bukarešta ostane definitivno v prometu in da se od te proge odcepi posebna zveza z Atenami. Drug tak direktni vlak bo vozil na pragi Pariz—Strasbourg—Nürnberg—Praga—Varšava. Kot prečna zveza se uvede vlak, ki bo vozil iz Ostende preko Bruslja v Milan, kjer bo imel zvezo z gori omenjenim simpsonskim vlakom. Staro bernsko konvencijo naj nadomesti nova pariška konvencija, ki bo baje sklenjena 28. decembra t. l.

dn Žalosten konec divjega lovca. Pred štirinajstimi dnevi so našli v Petkovi njivi pod Dedcem v bližini Korošice v Kamniških planinah mrtvega Josipa Krivca, tamkaj dobro znanega divjega lovca. Odšel je z doma pred kakimi desetimi tedni in se ni več vrnil. Sedaj so ga našli mrtvega, že napol strohnelega. Poleg mrtvega trupla sta ležala puška in klobuk, na katerem je bila ena nabita patrona. Vsi znaki kažejo, da je umrl nasilne smrti — najbrže od strela dveh drugih divjih lovcev.

dn Samomor. V Prelaskem pri Podčetrtku se je iz neznanega vzroka obesila posestnikova žena Terezija Zagorčič.

dn Na 10 let je bil obsojen v Zagrebu Stjepan Sokač, o katerem smo že poročali, da je ubil svojo ženo in mrtvo truplo razkosal. Sodnijska razprava proti njemu je trajala več dni.

dn Nalezljive bolezni v Zagrebu. V Zagrebu se zelo širijo nalezljive bolezni: črne koze, griža, škrlatica, davica in trebušni legar.

dn Streljanje na vlomilce. Iz Zagreba se poroča: Dne 28. t. m. z. v. so opazili mimoidoči, kako vojaško oblečeni ljudje na južnem kolodvoru odpirajo vagone. Na prijavo je prišla vojna obhodna s policijsko stražo in našla tri vojake, ki so se takoj spustili v beg. Straža je ustrelila za njimi in ranila Mileša Rafajloviča, vojaka 4. polka.

**dn Smrtna nesreča v led ne-
previdnosti.** Na Humu pri Ormožu je poizkušala mladenka Katica Sever nek star samokres, s katerim je hotela preplašiti verice, ki so delale škodo v sadnem vrtu. Samokres pa se je sprožil tako nesrečno, da jo je krogla zadela v prsi in je bila v nekaj minutah mrtva.

Ljubljanske vesti.

I Vseučilišče v Ljubljani dobi začasno prostore v domobranski vojašnici. Vseučilišni zakon je od regenta podpisan in objavljen. V soboto pa se je izvršilo imenovanje prvih profesorjev, ki imajo nalog, nemudoma sestaviti predloge glede nadaljnjih imenovanj in ki prevzamejo avtonomno gospodarstvo vseučilišča. Vsled opetovanih intervencij ministra dr. Kramerja je končno dospelo v odločilni štadij tudi vprašanje prostorov za naše vseučilišče. Minister za vojsko in morinarico g. Stevan Hadžić se je včeraj, prišedši v Ljubljano, v razgovoru s podpredsednikom deželne vlade dr. Žerjavom izjavil, da je o naših željah po svojem tovarišu dr. Kramerju povsem poučen in da upa, da jih bode mogel končno rešiti že ob priliki svojega bivanja v Ljubljani.

I Odpravite ta škandal! Pred nekaj meseci je izšla naredba poverjenstva za uk in bogočastje (za Slovenijo), s katero naj bi se ukiniti vsi zasebni trgovski tečaji, dasi je znano, da nekateri že obstojajo desetletja in so v rokah strokovnjakov, ki so izvežbali veliko število naših hčera in jim tako omogočili dostojno in sigurno eksistenco. Lahko se reče, da je dve tretjini današnjega ženskega pisarniškega osebja absolviralo le trgovske tečaje in da kljub temu vrše svoje dolžnosti v popolno zadovoljstvo svojih šefov. Ali se je mogoče na tak način začelo z reformo šolstva? In to ravno pri trgovskih tečajih? Poglejmo vendar v druge države, ki stoje kulturno nekoliko višje kot mi. Tam je v posameznih večjih mestih na stotine zasebnih trgovskih tečajev (eno- in tudi polletnih), da so celo države, n. pr. Angleška, kjer je vse šolstvo do univerze gori po večini v zasebnih rokah. Pač dosedaj ni še nobeni od teh vlad padlo na misel, da bi se na tak nekulturen način pečali z reformo šolstva. One so dovolj bistroumne in vedo, da imajo zasebne šole to dobro v sebi, da se borijo proti konkurenci samo na ta način, da pošiljajo kolikor mogoče dobro naobražen naraščaj v svet. Drugič pa spoštujemo svoje ustave v katerih se glasi (kot pri naši) „pouk naj bo svoboden!“ Kaj ali je upravičeno poverjenstvo za uk in bogočastje delati na lastno pest tako dalekosežne korake? Pribijemo dejstvo, da so poverjenstvo za uk in bogočastje preslepili, kakor kažejo razglašeni dnj. Ako se zabrani vzgoja naše mladine ljudem, ki niso državljani ali ki nimajo za to potrebne kvalifikacije, ne bomo oporekali. Sposobnih domačinov naj se pa ne davi na ljubo kakim posameznim osebi ali stranki. Tisto taranje o nadprodukciji pisarniškega materiala naj se ne izrablja po nepotrebnem. V Jugoslaviji se bo začela razvijati industrija in trgovina ali bomo takrat nastavljali ljudskošolske otroke ali navsezadnje Nemce? Imamo vendar tudi zastopnike drugih stanov, ki so v velikem številu brezposelni, ali bomo mogoče zato protestirali, da se otvori v Ljubljani univerza? H koncu pozivamo našo celokupno vlado, da se krivična in nasilna naredba tikajoča se trgovskih tečajev prekliče in na novo predela. — Prizadeti starši. Sledi 80 podpisov.

I Stanovanjska beda. Na Igu, pičlo uro od Ljubljane z vozom, stoji lžanski grad, bivša last grota Ervina Auersperga, malone prazen. Lepih, suhih stanovanj bi se dalo pridelati notri najmanj za 15 družin. Grad bi bil primeren tudi za kak zavod. Sedanjí lastnik, ki stanuje poleg še ene družine v prostianem, z vrtovi in nasadi obdanem poslopju bi se iz človekoljubja gotovo temu ne protivil. Opozorjamo na to stanovanjsko komisijo.

I Uradništvo vseh denarnih zavodov ljubljanskih se obvešča tem potom, da se radi nepričakovanih ovir vrši za torek, dne 2. t. m. sklicani sestanek strokovne skupine denarnih zavodov Država zasebnih uradnikov Slovenije v petek, dne 5. sept. 1919 ob 18. uri v Mestnem domu.

I Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi dne 8. t. m. ob 15. uri veliko vrtno veselico v vseh prostorih hotela „Tivoli“. Na obilno udeležbo vabi Zabavni odsek ZJZ.

I Abstinenci sestanek je v torek, 2. septembra ob 18. uri v Ljudskem domu, II. nadstropje. Važno — pridite vsi!

I Orkestralna vaja učiteljskih —kov se vrši v torek, dne 2. septembra točno ob pol 17. uri v glasbeni sobi. — Polnoštevilna udeležba nujno potrebna!

Sokol.

s Sokol v Šoštanju. Svojo desetletnico bode obhajalo telovadno društvo Sokol v Šoštanju v nedeljo, dne 7. septembra t. l. Celjska župa je proglasila ta dan za žuoni zlet v Šoštanj. Za obilne udeležnike bo preskrbljeno. Udeležniki iz Celja in Savinjske doline poslužili se bodo posebnega vlaka v dopoldanskih urah. Tudi Korošcem se nudi lepa prilika, ker tudi od te strani bo vozil poseben vlak na obe strani. Čas odhoda v Šoštanj in nazaj se pravočasno objavi.

s Rojanski Sokoli! Naša naloga bodi vedno ena in ista: Na delo! Krepimo in utrjujmo svoje mišice za oni dan, ko nastopimo zopet javno v svobodni naši domovini. Do takrat pa pozdravljeni pri Sokolskem delu. — Zdravo! Vlado Kravos, tajnik rojanskega Sokola.

s Rojanski Sokoli in Sokolice. Jutri preteče leto dni, odkar smo nastopili zadnjič javno, v našem Nar. domu v Trstu. Naš načelnik brat Ivan Negu nas opominja, naj se spomnimo tega dne in naj pristopimo k Sokolom v Jugoslaviji ter naj v namen proslave darujemo kaj v narodne namene. Z veseljem pozdravljamo klic našega načelnika in vabimo vse rojanske Sokole in Sokolice, kakor tudi druge primorske Sokole, naj brezpozgovno stopijo v vrste „Primorskega Sokolskega Krožka v Ljubljani“ in naj obenem temu krožku darujejo, kar so namenili darovati v proslavo 1. septembra 1918, dan zadnjega nastopa rojanskih Sokolov.

s Darovi: Za „Primorski Sokolski krožek“ Vlado Kravos, tajnik rojanskega Sokola v proslavo zadnjega nastopa rojanskega Sokola v Trstu 10 K. Denar brani tajnik P. S. K. — V isti namen daruje g. Franjo Stiplovšek, učitelj, 20 K.

Dopisi.

d Slovenska pompadurka. Imamo jo, imamo. Pri njej se shajajo na večerjo in kavo razne vodilne osebe, ter se tam obravnava o kompetencah in zmožnostih posameznih uradnikov bodisi za državne službe ali za privatna podjetja. Isto o lepem majhnem mestecu, ki je bilo pred preobratom še nemčursko. Z žalostjo pa opazujemo, da ona pred preobratom ni nikdar občevala z nemškimi damami — oziroma slednje niso občevala z njo — sedaj po preobratu. ko je stopila v ospredje — pa goji z istimi ljudomile in človekoljubne stike. Da pomaga s tem dvigniti ugled propalega nemčurstva — ne pomisli. — Klub temu upamo, je še do županje dolga trnjeva pot — ker bomo te korake vestno opazovali — in končno jasno govorili.

d Šent Vid nad Ljubljano. Da tudi javnost malo izve o toll hvalisani pošteni vzgoji naše mladine, naj služi naslednji slučaj. Na Petrov dan so nabirale šentviške Sokolice in Orlice pod pokroviteljstvom tukajšnjega gerentstva za vojne invalide. S požrtvovalnostjo za dobrobit naših vojni trpinov so nabirale Sokolice K 1009 76 in jih tudi takoj izročile gerentstvu v Št. Vidu. Tudi Orlice so nabirale in dokazano je, da se niso zastoj trdile — a do danes še ni bilo niti vinarja oddanega pri gerentstvu, ki je imelo nalogo vsa darila zbrati in potem na pristojno mesto odposlati. Zato zahtevamo, da izroči telovadno društvo Orel v Št. Vidu n/Lj. nabrani

znesek v dobrobit naših vojni trpi-
nov, za katere edino smo darovali.

d Prireditel v prid C. M. D. v Novem Mestu. Moška C. M. D. v Novem Mestu priredi s sodelovanjem ženske podr. in salonskega orkestra veselico v večjem obsegu v Nar. domu v Novem M. v prid C. M. D. v Ljubljani. Dne 6. sept. ob 20 h se priredita. Funktorna igra „Za hčer“ in Askrčeva „Tujka“ ob sodelovanju salonskega orkestra. Potem se razvije prosta zabava v restavracijskih prostorih s šaljivo pošto in s plesom v veliki dvorani. Drugi dan 7. sept. se igra ob isti uri ponovi. Čisti dohodek predstav in veselice je namenjen v prid C. M. D., ki obupno kliče na pomoč, ko stoji pred nezmanjšanimi dolžnostmi, med tem ko med našimi inteligentnimi sloji umevanje nalog naše šolske družbe, žal na videz upada. Posebni, pomnoženi odbor za prireditel se obrača na narodno poštenost našega razumnega občinstva, pa si je tudi svest dolžnosti, da priredi veselico tako, da bodo njeni udeležniki preživeli v skupni narodni družbi res vesel večer, ki jim ostane v prijetnem spominu. Pričakujejo se tudi rodoljubi iz okolice, da skupnimi močmi prispejemo na pomoč naši šolski družbi, ki bo v bližnji bodočnosti še bolj potrebna in važna, kakor je bila doslej.

d Iz Celja. Čemu služijo vojaške kočije na Celju? Temu da se civilne osebe, gospe in gospod čne vozijo na izprehod. Kdo plača vse to? Mar ne ljudstvo, ki se takemu postopanju niti besede črhiti ne sme. — Kako dolgo bo še stanovanje nad trgovino Prica in Kramar prazno? Dosedaj je že najmanj štiri mesece! In trobijo o pomanjkanju stanovanj.

d Slovenji Gradec. Kar se pri nas dogaja in kar si naši nemčurji vsled brezbrčnosti in popustljivosti naših oblastev dovoljujejo, je že res več kakor škandal. Evo slučaj! Ni dolgo tega, kar je igral nekdo na glasovir v gostilni pri pošti ali po prekrstitvi „Hotel Goll“ pesem „Hej Slovani“. Kmalu pristopila k igralcu sin gostilničarke in Vaupot ml., ki prakticira v tukajšnji lekarni ter mu prepoveda to češ, tukaj je — čujte in stimitel — nemška gostilna, kjer se ne smejo igrati narodne himne slovenske! O tem je vedel g. regent — mogoče se še spominja na to danes — in sivar je prišla v pretres tudi pri občinski seji, kjer je pa izginila v koš z izgovorom, „da se je to reklo igralcu tiho na uho“. Gospoda moja! Ali ni to škandal? Ali niste vi, ki s tem svojim početjem vzgajate poturice in jim dajate pogum, hujši od njih? In to se je zgodilo v gostilni, kamor zahajajo in kjer imajo hrano vsi uradniki od okrajnega glavarja do zadnjega pisarja. Ali ima še lahko ljudstvo zaupanje do takih oblastij in „narodnih voditeljev“? Ni čuda, da si nemčurji dovoljujejo vse in se hvaležijo javno okrog, da dosežejo pri naših oblastvih vse, kar želijo in hočejo. Kljub temu, da seveda zna gostilničarka pri pošti slovensko, občujejo z njo naši uradniki izključno nemško in če se prikaže v gostilniške prostore, se ji priklanjajo od vseh strani in iz vseh ust se glasi milodoneči: „Küss die Hand, gnädige Frau!“ Ali ni to narodni škandal? Ali mislite, da ljudstvo na opazi tega? In kako vpliva to na tujca? Vi vsi skupaj še tega megoče ne opazite, ker ste preveč navajeni hlapčevanja — seveda v narodnem oziru — drugače se pa že pokažete, da ste gospodje. Kdaj in pa kako skrbite za vzpodbujanje kmečkega naroda, bom pa povedal mogoče že jutri in še večkrat! Pozdravljeni!

d Smartno pri Slovenjgradcu. Na postajališču Smartno pri Slovenjgradcu se stavi skladišče za nalaganje tovara, posebno lesa, kakor smo se prepričali, samo za enega lesotirca. Dosedaj se niti ene prošnje sosednih občin in posameznikov ni upoštevalo, kateri so prošili za dovoljenje zlaganja lesa na omenjenem skladišču, katero je last državne železnice. Ne igra mogoče zopet protekcija kake vloge? Mi

stavkoplačevalci upamo, da imamo do državnih prostorov vsi enake pravice. Če se zadeva v kratkem ne reši za vse povoljno, bomo porabili druga sredstva in krivce primerno nagradili.

d Dobrna. Prišel sem po opravkih tudi semkaj. Obedujem v gostilni pri kozličku. Na mizi zapazim jedilni list v blaženi nemščini. Radoveden sem, kaj si mislijo srbski gostje, ki se nahajajo v tamkajšnjem zdravilišču in kakšno sodbo bodo odnesli s seboj v svojo ožjo domovino. Malo več narodne zavednosti ne bi škodovalo nikomur.

d Vitanje. V našem trgu se je od časa prevrata prav malo spremenilo — bi rekel skoro nič. Ako prideš v trg povsod slišiš samo nemško blebetanje — kar je pa najbolj za obsojati — da šolski otroci pozdravljajo z „Grüss Gott“ in Guten Tag! Društva še tudi nimamo nobenega, kar bi bilo neobhodno potrebno. G. Vester in g. mlajši Starovašnik zganite se vendar!

d Šoštanj. Zadnji praznik priredil je naš Škol na čitalniškem odru Finžgarjevo igro „Divji lovec“. Vsepeh te igre je bil popolnoma zadovoljiv. Izmed igralcev smo opazili posameznike, ki so se z vso svojo dušo ugloboili v značaj vloge. Videlo se je, da Sokol razpolaga z močmi, na katere je lahko ponosen in želimo, da se tega zavedamo, vpoševamo in izkoriščamo. Sila obilen obisk je dokazal, da naš narod ve ceniti vrednost predstave.

d Reberca na Koroškem. 24. t. m. je bilo pri nas „žegnanje“ in shod, na katerega je dospelo toliko ljudi, da še jaz pa tudi stari ljudje niso videli takšne procesije. Od vseh strani so prišli obiskat našega farnega patrona Jerneja. Ljudstvo tukaj je šele zdaj začelo spoznavati svojo pravo mamico, našo mlado državo SHS., za katero smo se tako krvavo borili. Bog naj tudi živi našega ljubega prestolonaslednika Aleksandra! Dobro bi nam bilo drugače v naši državi, samo cene za blago so tako visoke, da nam ni mogoče ničesar kupiti. Zda priče zima in s čim se bomo mi oblačili? Nagi vendar ne moremo hoditi okrog. Vlada naj naredi prvi korak in prime vojne dobičkarje, ker drugače ne vem, kdo bi se naa drug usmili.

d Bistrica v Rožu. V nedeljo se je vršila v Podsinji vasi v Rožu „pri Gasparju“ manifestacijska veselica. Ljudstvo je prihitelo iz vseh krajev Rožne doline. Ob 15. uri prikorakali so z godbo in jugoslovansko trobojnico na čelu, učitelji, orožniki in železničarji s prebivalci Sveč, Mač in Bistrice. Pri kolodvoru jih je sprejel gosp. nadučitelj Majer s pevskim zborom. Po pozdravu so odkorakali skupno n slavnostni prostor. Mnogi okoli 2000 ljudi je napolnila vse prostore. Pozdravni govor je imel g. nadučitelj Majer. Zbrani množici je č. g. dr. Arnejc govoril tako prepričevalno in navdušeno, da so bili vsi globoko gineci. Po končanem govoru je bila enoglasno sprejeta resolucija, katere se je brzojavno sporočila vladi: „Na stotine zbranega prebivalstva iz vseh krajev Rožne doline, najostreje protestiramo, pa se popolnoma slovenski del Koroške prisodi šele potom glasovanja Jugoslaviji. Slovesno izjavljamo, da smo se vedno čutili kot del Slovencev s katerimi združeni hočemo deliti vsako usodo. Svečano proglašamo, da nočemo priti pod nobeno drugo državo kakor pod našo od vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo.“ Pokrajinski vladi v Ljubljani poslala se je tudi brzojavna prošnja in in sicer: da se nemudoma imenuje slovenskega zdravniška Rožna dolina z sedežem v Bistrici v Rožu. Da se družine, katerih člani se proti nam bojujejo in kateri spadajo v inozemstvo takoj pošljejo čez mejo in da se sploh najtrošje nastopi proti najetim hujšakem; da se tudi prva podjetej primorejo, da zamenjajo nemško uradništvo s slovenskim, da se tako nemški vpliv na delavstvo enkrat za vselej odstrani. Po sprejemu resolu-

cije razvila se je prostu zabava, katere je zelo lepo potekla. Čisti dobiček 2200 krun se porabi za jugoslovanske invalide, v prvi domačine. Vsa čast prirediteljem te stvarnosti, posebno pa domačim dekletom in fantom, z g. nadučiteljem Majerjem na čelu kateri so po vseh svojih močeh prispevali, da je vsa manifestacija tako krasno uspela.

Zadnje vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Uspeh S. K. Ilirije v Karlovcu.

Pri nedeljski plavalni tekmi v Karlovcu so nastopili za S. K. Ilirijo njeni člani Angelca Črne in Ravnik (z Bleda) in Ivo Medved in so odnesli vsi trije prva darila. Več sledi.

Seja narodnega predstavništva.

Belgrad, 1. sept. Med splošno napetostjo je otvoril predsednik zbornice Pavlović današnje sejo nar. predstavništva ob 16h. Po opravljenih formalnostih se je dvignil bivši minister Trifković in je dal v imenu Zjedinenje opozicije razun narodnega kluba izjavo, da hoče opozicija z ozirom na težak položaj, v katerem se nahaja država in da se izogne izvenpravnemu stanju, votirati proračun, ali ne kakor je vlada zahtevala za 2 meseca, ampak samo za en mesec. Predsednik ministrskega sveta Ljubo Davidović je takoj izjavil, da sprejme deklaracijo opozicijonalcev z zadovoljstvom na znanje, nakar je zbornica brez debate prešla k glasovanju. Proračun za mesec september je bil nato sprejet z 124 proti 43 glas.

Po glasovanju je govoril poslanec dr. Trestić Pavičić, ki je v živih barvah slikal nevarnosti, ki krog in krog obdajajo našo mlado domovino. Pozival je vse poslance in vse stranke, da sedvignejo nad stališče malenkostnih strankarskih in osebnih sporov in se s skupno vztrajnostjo za ujedinjeno domovino oddolže onim neštetim tisočim junakom, ki so žrtvovali za to domovino svoje življenje. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja se bo vršila zaradi mohamedanskega praznika najram šele 9. t. m.

Pogajanja med vlado in opozicijskimi strankami.

Belgrad, 1. septembra. V večerajšnjih pogajanjih med vlado in opozicijskimi strankami se še poroča: Med radikalci in demokrati je došlo najprej do načelnega sporazuma, da je treba krizo rešiti na ta način, da se zjedinite obe najmočnejši stranki. Zato so se vodila pogajanja predvsem samo med tema dvema strankama. Radikalci so stavili zelo dalekosežne zahteve osebne in principijelne značaja. V vseh osebnih zahtevah so demokrati popustili. Pristali so celo na to, da izstopita ministra Pribičević in Poljak, ki sta radikalcem najbolj antipatična, popolnoma iz kabineta. Radikalci pa so nato izjavili, da jim te osebne koncesije ne zadostujejo, ampak da zahtevajo, naj vlada temeljito spremeni svoj program v agrarnem vprašanju. Na to demokrati niso mogli pristati. Njeni delegati so prekinili nadaljna pogajanja.

Demokratski klub je imel zvečer sejo, in je postopanje delegatov odobraval. Včeraj in danes sta se vršila važna ministrska sveta, ki sta se bavila z položajem. Kakor se v radikalnih krogih govori, se je postavila večina radikalnega kluba na stališče, da se s to vlado sploh ne pogaja, ampak da zahteva, da mora sedanja vlada pasti, nakar šele se začne pogajanja za novo vlado. Postopanje radikalnega kluba je vzbudila v vseh demokratskih in socijalističnih poslancih skrajno ogorčenje. Vedno bolj utemeljena postaja sumnja, da radikalci sploh niso resno mislili na rekonstrukcijo vlade, ampak so hoteli krizo samo zavleči, da bi mogli zbrati vse svoje poslance. Radikalci se nadejajo, da bo dobila opozicija pri današnjem glasovanju v proračunu o

dvanajstinah konečno le večino na vladinimi strankami.

Belgrad, 1. septembra. Dogovori med vlado in med opozicijo so se tudi danes cel dan nadaljevali. V ospredju je stala kombinacija, da se pridruži vladi narodni klub. V sredi popoldneva, ko so poslanci smatrali skoraj za gotovo, da stopi narodni klub v vlado, pa se je situacija nenadoma in popolnoma nepričakovano spremenila s tem, da so se začela nova pogajanja med vlado in med radikalci.

Pogajanja so ostala sicer tudi brezuspešna, vlada pa je dosegla z njimi vsaj to, da so radikalci obljubili glasovati za proračun. Nasprotje med radikalci obstoja sedaj edino še v vprašanju agrarne reforme. V vseh drugih vprašanjih sta se stranki že zjediniili.

Belgrad, 1. septembra. Splošno pozornost je vzbudilo v parlamentarnih prostorih, ko je kratko pred začetkom seje prišel v kuloarje dvorni maršal Baludžić, v spremstvu angleškega poslanika. Oba gospoda sta odšla v prostore radikalnega kluba ter se tam dalj časa živahno razgovarjala z radikalnimi voditelji. — Baludžić je konferiral nato še z voditelji ostalih opozicijskih strank. Kolikor se je dalo sklepati po izrazih obrazov udeleženih gospodov, so bila maršalova sporočila zelo resnega in dalekosežnega pomena. Splošno se smatra, da so ravno ta obvestila odločila, da je opozicija glasovala za proračun.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Zedinjene države posodijo Italiji 9,100 000 dolarjev.

Amsterdam, 1. septembra. (Dun. Ku.) Pressbureau Radio javlja iz Washingtona, da so Zedinjene države dovolile Italiji posojilo v znesku devet milijonov stotisoč dolarjev.

Novo ministerstvo na Madžarskem.

Ldu. Budimpešta, 1. septembra. (Cu.) Franc Heinrich se je do nedelje jutraj do petih pogajal z zastopniki raznih strank glede sestave kabineta in posrečilo se mu je, doseči sporazum skoraj z vsemi strankami. Ministrska lista je nastopna: Predsedstvo: Franc Heinrich, notranji posli: Perenyi, trgovina: Garami, financa: Hegedűs, kultus: Huszar, poljedelstvo: Rubinek, pravosodje: Balogh, vojni minister: Schnetzer, narodno blagostanje: Peidl, prehrana: Erek, narodnostne manjšine: Bleyer. Poleg tega so se kandidirali trije ministri brez portfelja: Štefan Haller (krščanski soc.), Peyer (socij. dem.) in Štefan Szabo (kmetijska stranka). Vprašanje o zasedbi ministrstva za zunanje posle še ni rešeno. Prevzame ga ali grof Emerik Czaky ali pa Martin Lovasz. Ta novi kabinet reprezentira koalicijski kabinet vseh strank in struj.

Jugoslovanski kreditni zavod

P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

se je ustanovil letos meseca maja in pripravljala dela so uspela v toliko, da začne te dni posloovati. Udeležen je slovenski in hrvatski kapital. Trgovina in obrt se bosta po sklepu miru čvrsto razvijala in da pomore tudi majhnemu trgovcu in obrtniku do čenega kredita ter ga podpira pri dobavi potrebščin, se je osnoval jugoslovanski kreditni zavod, kajti v samopomoči je uspeh in napredek. Osamozvoiti se moramo tujega kapitala ter zabraniti židovskemu, da se ne ugnezdi pri nas. Edino sredstvo za to pa je samopomoč. Pozdravljamo nov domači zavod ter mu želimo obilo uspeha.

Gospodarstvo.

g Izvoz iz Jugoslavije. Odslej se sme glasom odredbe C. U 8493-16-8-19 Centralne uprave izvažati iz naše države le proti zdravi valuti. Ta omejitev velja tudi za vino, žganje, jabolčnik, koruzne storže in vinske drože, kateri predmeti so se doslej glasom odredbe C. U 4819-25-6-19 Centralne uprave lahko izvažali proti plačilu izvozne pristojbine brez ome-

litve glede valute. Izvoz medu, lanene semena, malin in drugega jagodičja pa je sploh prepovedan.

g Lesna industrija. Naši lesni producenti in industrija se že pred meseci spoznali, da se morajo združiti v tesne in krepke organizacije, koje jim naj zjamčijo, da bodo svoje blago v primernih prilikah spravili v promet. Pri tem so si bili v svesti, da mora tako združenje obvarovati našo delo pred zloglasnim prekupevanjem in verižarstvom, vzvetelem za časa vojne. Niti se ne sme pozabiti preteče nevarnosti židovske invazije iz sosednjih pokrajin, ki jih preveč tepe hebrejska šiba. Meseca maja se je osnovalo v Ljubljani pod egido »Zveze industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevstva SHS« strokovno društvo, kojega namen je vsestransko zastopati skupne interese lesne produkcije in industrije. Dne 23. avgusta t. l. se je to društvo, ki je že od početka sem delovalo z vidnim uspehom, na novo in tesneje konstituiralo pod imenom »Pannonia«, društvo lesnih industrijcev v Ljubljani. Obnovljeno društvo noče delati bojovite konkurence solidni domači lesni trgovini, nasprotno je ves čas v prijaznih odnosih s sličnimi organizacijami lesnih trgovcev in postopa z istimi povsod solidarno, kjer gre za skupne stanovske težnje in za koristi te važne panoge v našem gospodarstvu.

Vendar pa se je dejanski izkazala potreba upoštevati različnost produkcijskih in trgovskih prilik naše industrije in dejstvo, da združuje »Pannonia« že izdatno število velikih podjetij v svojem delokrogu, dokazuje prav jasno, da se je društvo osnovalo povsem na stvarni podlagi, na temelju zdrave gospodarske politike. Društvo ima svojo pisarno v Selenburgovi ul. št. 7. II. nadst., nad Jadransko banko in naj interesenti tam zahtevajo informacij. Dasi obsega »Pannonia« že precejšen del slovenske lesne produkcije, vendar vabi zlasti večja domača podjetja ter sorodne zadrage, v kolikor že niso vezani v drugih zvezek, da pristopijo »Pannoniji« in si tako zagotovijo uspešno razpečevanje svojega blaga doma in neposredno na inozemske odjemalce. Obenem pa more društvo svetovati in podpirati svoje člane v vseh vprašanjih in težnjah lesne industrije in trgovine.

g Blago za Hrvatsko preko Siska in Zagreba se zopet sprejema in odpošilja. Zaprt pa je še promet za Zagreb južni kolodvor, ker je še preko 500 vozov zaostanka. Vozove je naročiti v postajah ter se po možnosti dostavijo. Za vse pošiljke od vseh Zaprešča naprej je treba prevoznega dovoljenja obratnega ravnateljstva v Ljubljani, ki s tem uravnava dotok in daje potrebne informacije. Vsi tovarni listi za Hrvatsko in Slavonijo morajo biti opremljeni z opazko: »S prevozom po možnosti se strinjam« (podpis). Proga Vinkovci-Zemun je za tovarni promet še vedno zaprta.

g Dražba volne. Dne 19. sept. bo prodana na javni dražbi uprava eksproprirane veleposestva E. Festiča v Čakovcu 2000 kg volne. Tozadevni razglas, ki vsebuje v podrobnosti in vzorec volne, je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Vprašanje valute in vojnih posojil. Na anketi zastopnikov vseh slovenskih združenj zvez Zadrugne zveze v Ljubljani, Zadrugne zveze v Celju, Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Zadrugne centrale v Ljubljani dne 11. t. m. so bile glede ureditve valute soglasno sprejete sledeče resolucije: 1. Rešitev valutnega vprašanja smatra združništvo kot nujno. Izdaja tozadevnih zakonov naj se zato pospeši. 2. Dokler se valutno vprašanje ne reši definitivno, naj se prepreči preplavljanje s kronami na ta način, da se čimprej uvede nova denarna vrednost. 3. Ta nova denarna vrednota naj se zamenja za sedanjo krono v razmerju 1 : 1. 4. Čimprej naj se uzakoni enoten davek na vojne dobičke, kateri naj se v višjih postavkah primerno poostri. Resolucije glede vojnih posojil se glase: 1. Država naj prevzame

v izplačilo vojna posojila. 2. Pri tem naj varuje zlasti interese našega združništva in odredi, da se po drugih podpisana vojna posojila popolnoma likvidirajo, ker so pri njih udeleženi večinoma revnejši sloji. 3. Pri finančnih poverjenstvih naj se sestavi posebna komisija, ki naj ugotovi množino vojnih posojil; v te komisije naj se pritegnejo tudi zastopniki združništva.

g Nekaj za aprovizacijske odboje in trgovce. V Prekmurju se nahajajo velikanske množine sadja. Kakih 100—200 vagonov je zgođenega in bi se moralo že kmalu spraviti. Poprej se je izvažalo sadje na Madžarsko in tudi v Nem. Avstrijo, sedaj pa je izvoz v te kraje ukinjen. Prekmurci bi utrpeli veliko škodo, ako bi sadja ne mogli prodati, ker jim za napravo sadjevca primanjkuje posode.

g Najboljše lokomotive nekdanjih avstrijskih državnih železnic si je obdržala Nemška Avstrija in ako se pomisli, da se je skrčilo omrežje nekdanjih avstrijskih državnih železnic od 20.000 km na 5.000 km državnih železnic Nemške Avstrije se vidi, kako so bile druge države oškodovane. Mogoče še ni prepozno, da se to popravi. Merodajni faktorji naj napravijo takoj primerne korake, da se z oddajo lokomotiv s strani Nemške Avstrije odpomore našim desolatnim razmeram. To venar ne gre, da se nam bodo Nemci smejali, kako so nas opeharili.

g Letošnja romunska žetev. Kakor poroča »Temps«, je letošnja romunska žetev dobra in prinaša hektar obdelane zemlje povprečno 16 hl žita. Skupna produkcija znaša 145.000 vagonov. Od te množine pride 50.000 vagonov v poštev za izvoz. Besarabski preostanki — tamošnja letina je bila prav dobra — so všteti.

g Prevoz blaga iz Soluna v Jugoslavijo. Ministvo za prehrano in obnovo je določilo posebno komisijo, ki je odstopala v Solun, da uredi prevoz tamkaj nakopičenega blaga v jugoslovanske pokrajine.

g Letošnja letina. Kot kažejo poročila iz vseh delov države, bo letošnja letina pri nas jako ugodna. Žetev je izpadla v splošnem ugodno, pšenica in rž v Banatu jako dobro, ječmena je v Srbiji v izobilju. Manj se je pridelalo sladkorne pese, tako da bo treba sladkor letos še uvažati, skrbjeno pa je zato, da se sladkorna industrija v kratkem času tako vzdigne, da bo zadostovala domači porabi. Stanje vinogradov je dobro in če bo september topel, bo kapljica tudi dobra. Tudi živinske krme je dovolj.

g Za gospodarsko obnovo Srbije je darovala Prva Hrvatska Sredionica 50.000 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Poslano.

Kako ravnajo z nami.

V številu 188 z dne 29. avg. je pod tem zaglavjem prinesel »Večerni list« dopis iz Zagreba, v katerem se zaletava v ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani in v Zvezo jugoslovanskih železničarjev ter v nepoznanju razmer in delovanja obeh, natolcuje na desno in na levo, brez vsakega stvarnega kriterija. Kak odgovor dobi od tam, me ne zanima. Odgovoriti pa mu moram glede napadov na mojo osebo sledeče.

Odbornik Z. J. Ž. nisem. Da se na prostovoljne prijave ne bode oziralo, ampak, da se bode sestavil seznam »najslabših« uslužbencev, katere bodo premestili na Hrvaško, se nisem nikdar in nikjer izrazil, pač pa sem stal vedno in še danes na stališču, da je nujna potreba, da se odda najboljši personal na Hrvaško. Jaz se nisem nikdar potegoval za to, da me pošlje ljubljansko ravnateljstvo v Zagreb. Če pa sem prevzel poverjeno mi čalogo, sem jo prevzel le v

* Uredništvo ne prevzame za »Poslano« nobene odgovornosti.

namen, da tovarišem po svoji dohri volji in svojih močeh kolikor mogoče pomagam, kar sem itak dokazal in lahko potrdijo naši uslužbenci, ki so z menoj vred primorani vršiti svoje dolžnosti v Banovini. Ker so mi šli merodajni faktorji v Zagreb, posebno g. ravnatelj, na roko, lahko povem g. pristavu Ogrinu že danes, da so deloma po mojem posredovanju bile zadeve pod točkami 1—5. njegove resolucije rešene še predno je njegovo skrpucalo zagledalo beli dan.

Premestitve se smatrajo samo »privremenim«, o čemur in o vseh drugih ukrepih je naše osebje v Zagrebu od moje strani natančno obveščeno, torej tudi g. Ogrin ni imel povoda do nastopa. Imam pa priče, da je gospod »adjunkt« strastno agitiral proti meni ter marljivo zbiral podpise za svoj v »Večernem listu« objavljeni protest, v katerem je zatrjeval, da ga pošlje »Prometni zvezi«. Kakšen namen je pri tem imel, dovolj jasno pove njegova 6. točka resolucije; rad bi bil mene pognal v heg in s tega sebe postavil kot zastopnika osebja v Zagrebu. Ker mu večina naših treznih ljudi ni nasedla, se tudi jaz zaenkrat nočem spuščati v podrobnosti, povem le, da se je g. »adjunkt« v pričbo desetorice pričujočih nižjih uslužbencev dva dni po atentatu v splošno začudenje vseh na hodniku direktorije meni predstavil z besedami: »Imam čast, adjunkt Ogrin«, (toraj je odrihal po meni, ne da bi me poznal), pri čemer se je mož zelo osinešil in do smrti blamiral. Za vse drugo bo imelo sodišče prilike dovolj, da v zadevo jasno posveti in poda »slovenskemu delavcu« dokaz, kdo je tisti, ki »nečuvstvo sramoti slovenske železničarje« ter dela sramoto celi Sloveniji.

V Zagrebu, dne 30. avg. 1919.

Joško Simončič
jugoslovanski železničar.

Prodaja se:

Prodajmoško kolo znamke »Waffenrad«. Planinska ulica, Sp. Šiška 271. 1284

Priporočila se partija damskih nogavic, bel in črn sukanez znamka pismo in veriga pri tvrdki Jos. Petelin, Ljubljana.

Ognja in vloma varne Wertheim-blagajne v vsaki velikosti, kakor tudi blagajne za vzdizati in vsakovrstne Wertheim-blagajnice izdeluje tudi vsako popravo izvršuje tvrdka Franc Schell, umetnik in blagajničarski ključavničar v Mariboru, Koroška cesta števil. 31. 1025

Kupi se:

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj uaznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Kupi se vsaka množina bukovih in hrastovih drv. Množina in cena naj se v ponudbah označijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci dobe provizijo. 1180

Službe:

Trgovski pomočnik, vojaščinu popolnoma prost, zmožen slovensčine, hrvaščine, italij. in nem. delikatesne in specerijske stroke išče službe. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Sotrudnik«. 1285

2 spretna krojaška pomočnika dobita delo takoj za malo in veliko delo. Hrana in stanovanje v hiši. M. Brunskole, modni salon, Semič, Dolensko. 1283

Gospodična s prakso v vseh, v področje blagajniškega poslovanja spadajočih del, zmožna slov. in nemške korespondence, knjigovodstva in strojepisja, prosi primerno službe. Cenjene ponudbe pod »Sirota« pošiljate, Ljubljana, gl. pošta. 1280

Nov roman!

Kmalu začnemo priobčevati nov velezanimiv humorističen roman:

„Domače pridige Sitarjeve Jere.“

Zahtevajte »Jugoslavijo« po vseh gostilnah, kavarnah in brvnicah! Pridobivate novih naročnikov

Razkrinkani

Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica Larischeva, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama. Iz angleščine prevajal J. G. Založila in izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Roman cesarjeviča Rudolfa, ki so ga čitatelji »Jugoslavije« s takim zanimanjem čitali, je izšel v ponatisu kot knjiga; cena 5 K ter se dobiva v upravnistvu »Jugoslavije« v Ljubljani kakor tudi pri njenih podružnicah v Mariboru, Celju, Ptuj in Novem mestu ter po vseh knjigarnah.

Društva, knjižnice in vsi, ki žele zanimivega čtiva, naročite tavelezanimiv, napetega dejanja poln roman bioše avstrijske vladarske rodbine Habsburžanov. Na Angleškem je doživela ta knjiga v enem letu štiri izdaje, kar je dokaz za njeno veliko zanimivost. Pri nas je bila iz razumljivih razlogov dolga leta prepovedana, sedaj pa ni več ovire, da bi se ne zvedela resnica o Habsburžanih. Naročite torej to knjigo takoj.

VRECE

Vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma J. Kušan.

Kranj, (Gorenjsko).

Kontoristinjo

popolnoma večšo slovenske in nemške stenografije, strojepisja ter dovršeno računarico sprejme za takojšnji nastop lesna industrija, Prednost imajo one, ki so perfektne v laščni ali francoščini ter so vlesni stroki že delovale.

Pismene ali osebne ponudbe na »Pannonia« društvo lesnih industrijcev, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/II. nad Jadransko banko od 10. septembra 1919. Plača do dogovora.

ŠOTA

za kurjavo, izolacijo, stelo in druge svrhe. uporabljivo dobavlja v vagonih in na drobno

F. & A. UHER

Ljubljana
Telgr: Uheršped.
Inter. Telefon 117.

»Zvezna tiskarna« v Ljubljani, Stari trg

Izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, usporedne, tabele, račune, kuverte in pisemske papir s firmo, ulitke, naslovnice, računske zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Iščem šiviljo, vajeno napraviti posteljne odeje iz vate ali perja za dobo 14 dni proti jako dobri plači za v Zagreb. M. Kanders, Zagreb, Strossmayerova ul. 1. 1278

Blagajničarka, večša korespondence in knjigovodstva. Ponudbe z navedbo plače na upravnistvo Jugoslavije v Ptuj. 1264

Razno:

Kdor mi preskrbi stanovanje: 2 sobi, kuhinjo in pritlikline, hlev za konje in šupo za voz v Ljubljani ali okolici, za takoj ali kasneje, dobi lepo nagrado. Ponudbe na upravn. pod K 500—223. 1285

Kelc in Lešnik, krojačav Mariboru, Stolna ulica št. 5,

se priporočata slavnemu občinstvu. Izdelujeta obleke najfinjšeg kroja po primernih cenah.

Tapetnik in dekorater M. ZOR

Blatwalsova cesta poleg dež. vlade

se priporočata v napravo zimnic, vzmetnih zimnic, divanov, otmam, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznana solidno in po nizkih cenah. Prosi blagohotnih naročil.

Slivovko

prvovrstno pristno blago ima v zalogi

Rudolf Zorè & Ko., Ljubljana.

Kupim večjo količino zlomljenega jelovega in smrekovega

Lubja (čresia).

Ponudbe za dobavo od predajne postaje vagona na M. Herlinger, trgovina gradbenim i rezanim drvom u Karlovcu, Hrvatska.

Bukova drva

ogljje, smrekov les, deske in trame kupuje

„CROATIA“, gozdna ind. delniška družba v Ljubljani, Marije Terezije cesta 2.

Celjani!

Kupujte kruh in fino luksuz pecivo v pekarni

FRANJO KOREN-A CELJE, Gosposvaska ulica.

Dobijo se tudi fine preste od 30. avg. 1919.

Prodajalci znaten popust.

Pohištvo

ogledala, steklo, jedilno kuhinjsko posodo se bo prodalo potom javne dražbe v četrtek 4. sept. ob 9. uri, Truberjeva ulica 2, II. nadstropje.

TRAVERZE

kupim

nove ali že rabljene. Ponudbe z navedbo profila in dolžine na stavbeno podjetje Jakob Accetto, Ljubljana, Tabor štev. 2.

OMARO za knjige

iz orehovine, strugano na roko, popolnoma razložljivo ter knjige

- prodam. -

Vpraša se v Gradišču 7/II.

Biljard

se pececi in v dobrem stanu takoj preda.

Ogleda se ga lahko ob vsakem času pri Mihaelu Dečmanu, gostilničarju in posestniku na Hrušici pri Jesenicah (Gorenjsko).

Bačvare

(sodarje)

za akordno delo išče

tvornica Arko, Zagreb.

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ Le-

onid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“

poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in

6—9 snopič iste knjižnice Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“ povest iz dni

trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—, okusno vezani K 10.—.

V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne

pesnitve Iv. Albrehta „SLUTNJE“ in Janko

Glaserja „POHORSKE POTI“. Cena

vsaki knjigi K 4.—.

Masti, slanine, mesa,

brašna, pšenice, kukuruza kao i svih ostali životni namirnica može se dobiti u svakoj količini kod

Tose Vučkovića, Mitrovica, (Srijem).

Vozniki

z dvema ali enem konjem za vožnje se sprejmejo proti dobri plači. — Naslov pove upravnništvo „JUGOSLAVIJE“.

Ne kupujte izdelkov sovražnih držav, podpirajte samo domače izdelke, ki so veliko boljši in cenejši.

Zahtevajte samo pristno voskovo „HIF“-kremo, ki je radi svojih sestavin najboljša in zajamčena.

Istotam se dobi: cigaretna stročnice in papirčki od 14 K naprej, razglednice, pisemski papir, vlasnice, toaletno milo i. t. d.

Zaloga samo na debelo: Oroslav Čertalič, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

Železni zaklepci (neti)

se dobe na vagone iz skladišča ob prostem izvozu.

V. J. Wolf, tovarna za Gradec. železnino

Trgovci pozor!

Razpošiljam po najnižjih cenah samo na trgovce: kavo, čaj, cimet, poper, paprika, fino francosko pralno milo, toaletno milo, čokolado, kakao, metle in krtače ter vse druge predmete.

M. SAMIDA

import ter eksport

Stolni trg, štev. 3, Maribor

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenikel

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo ter se priporočava za mnogobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe z Goriškega.

Trgovci na deželi!!

Došla je velika množina manufakture.

Prodaja se samo na debelo v trgovini:

Ljubljana, Dunajska cesta 6.

Se ljudno priporoča

Filip Pečenko.

Več vagonov suhih, zdravih

bukovih drv

se takoj kupi.

Ponudbe z navedbo cene franko vagon nakladalne postaje na GOSPODARSKO ZVEZO v Ljubljani.

Veletrgovina vina MILKO JESIH

Rudnik — Ljubljana

je otvoril

VINOTOČ novih in starih garantirano naravnih vin

Ljubljana, Florjanska ulica 36.

Kupi se hiša

centralna ležeča

plača se tudi v tuji valuti. Ponudbe poslati na upravništvo tega lista nakar se dobo ustmene informacije.

Sirite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.

2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.

3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.

4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.

5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptujju in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Glavnica: 200,000.000 kron.

Rezerve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.